

אמונת חיים

גליון שבועי לתורה וחסידות שע"י מוסדות קראלי בארה"ק

גליון: רלא ♦ ט באב תשעז

שב"ק דברים - חזון

דברות קודש כ"ק מרן רבינו שליט"א

אלה הדברים אשר דיבר משה אל כל ישראל בעבר הירדן וגו' אחד עשר יום מחורב וגו' והיה בארבעים שנה בעשתי עשר חודש באחד לחודש דיבר משה אל בני ישראל, ככל אשר צוה ה' אותו אליהם.

באלו הפסוקים הק' יש לדקדק בהם כמה דיקדוקים, בראשונה באומרו "אלה" הדברים וגו', ולא אמר ו'אלה וכו', וידוע מה שאמרו חז"ל (בב"ר) שכל מקום שנאמר אלה פוסל את הראשונים "ו'אלה" (עם ו') מוסיף על הראשונים, ואם כן יש לשאול כאן איזה הוא הדבר שפסל כאן באומרו "אלה" הדברים.

ובאור החיים הק' כתב בדרך רמז ש"אלה" מיעט את הקודם, על דרך מה שאמרו בגמרא (יומא יט) אמר רבא "ודיברת במ" ולא בדברים בטלים, ומכאן שאסור לדבר זולת בדברי תורה ויראה והודיע הכתוב כי משה רבינו ע"ה, רק אלה הדברים אשר דיבר כל ימיו מעצמו, לבד הדברים אשר ציוה מהשם לדבר, הא למדת שקיים, "ודיברת במ" ודבריו אלה שאמר בחומש דברים, כל רואה יעיד כי כולם דברי תורה וחכמה ומוסר הם נאמרים.

(פירוש שהדברים האלה האמורים בחומש דברים, שהם כולם דברי תורה ויראה, הם כל הדברים שהיה משה מדבר כל ימיו מעצמו, כי גם כשהיה אומר דברים זולת מה שאמר בציווי מפי השכינה, לא היה מדבר כל ימיו מעצמו, כי גם כשהיה אומר דברים זולת מה שאמר בציווי מפי השכינה לא היה מדבר אלא דברי תורה, זה שאמר הכתוב "אלה" לפי שדברים האלה שאמר כאן במשנה תורה, אמר מפי עצמו, ואינם כשאר הספרים, אלא שלפי הרמז הפסוק בא להודיענו מעלה משה רבנו, שגם כל ימיו כשידבר דברי עצמו, לא היה זה אלא בדברי תורה)

וכן בספר מאור החיים כתב בשם רבינו האור החיים הק' שאמר על הפסוק זה, "אלה הדברים" זה שאמר הכתוב "ודיברת במ" כשאתה רוצה לדבר, תדבר מהתורה משום שנאמר בה "ודיברת במ" כלומר בתורה, וכך היה משה עושה שכל הדיבורים שלו אינם אלא משל תורה, זה שאמר אלה הדברים אשר דיבר משה ולא אחרים ע"כ.

והנה בספ"ק תפארת שלמה (להרה"ק ר' שלמה מראדומסק זי"ע) הביא דברי האור החיים הנ"ל וכתב עליו שיש להפליא הלא משה רבינו ע"ה בן שמונים שנה היה קודם שקיבל התורה ומלך בארץ כוש ימים רבים, ואיך כל ימיו לא דיבר רק דברי תורה, אך הנה זה הוא ענין שסוד הוא הדבר ליראי השם ולחושבי שמו, שאע"פ שעוסקים ומדברים בדברי עולם הזה, מ"מ מחשבתם קשורה ודבוקה בהשם יתברך ב"ה כל הימים וכל דבריהם בקדושה, וכמו שידענו מזה בדברי איש האלוקי הבעש"ט זי"ע שדיבר עם תלמידיו סיפורי מעשיות מענייני עוה"ז והמה דברים גבוהים ברום עולם, זה הוא המבואר בגמרא שאמרו עליו על רב שלא שח שיחה בטילה כל ימיו ואיך אפשר זה אך לפי הנ"ל ניחא עכ"ל.

נמצא שיש חילוק בין דברי תורה שמדברים בגלוי גם במעשה של הדיבור ובין במחשבה שהוא בעצמם דברי תורה ובין שמדברים בדברי עולם הזה אבל מחשבתם קשורה ודבוקה בהשם כל הימים וכל דבריהם בקדושה וכמו שהבעש"ט סיפר מעשיות מעוה"ז והמה דברים קדושים גבוהים ברום עולם, זה עשה משה כשמלך בכוש וכן רב שלא שחו שיחה בטילה מעולם.

דברי אלוקים חיים

אלה הדברים אשר דבר משה אל כל ישראל (דברים א, א)
עי"ל דגם זה מהתוכחה, דלכאורא יאמר האדם מאי איכפת ליה לחבריה אם אהיה רשע ח"ו, אמנם מבואר בזוה"ק, דהעוה"ז הוא כמו הספינה על הים, שיש עליה כמה אנשים, ואחד נוקב הספינה תחת מקומו, הלא זה מזיק לכל בני הספינה, ולזה אמר, אשר דבר משה אל כל ישראל שתדעו שזה נוגע לכל כלל ישראל

אך פרי תבואה

יש לבאר תחילת הפרשה אלה הדברים אשר דיבר משה וגו', ע"פ מה שאמרו ז"ל (ב"ר פי"ב) כל מקום שנאמר 'אלה' פוסל את הראשונים, וא"כ כשאר מתחיל ספר משנה תורה יותר היה נראה מן הראוי שיתחיל 'ו'אלה' להיות מוסיף על הראשונים, שהרי לא בא לפסול ד' חומשים הקודמים. אלא הכוונה בזה שעד כה היו סתרי התורה מכוסים, ועכשיו 'אלה' פוסל את הראשונים' שהיו בהעלם והסתור, ופוסל מלשון ומשמעות פתיחה [כמש"כ (שמות לד, א) פסל לך שני לוחות] וכעת בא משה וביאר לבני ישראל התורה בשלימותה על כל סודותיה וצפונותיה

כ"ק אדמו"ר זי"ע ב' חוקי חיים

ה' אלקי אבותיכם יוסף עליכם ככם אלף פעמים ויברך אתכם וגו' (יא, א) פירש"י ז' משלי וכו'.

מצאתי כתוב בקונטרסי האר"י הק' זי"ע, משה בגימטריא אל שדי, (וא-ל שדי במילואו, כך, אל"ף למ"ד ש"ן דל"ת יו"ד, עולה אלף, זהו משלי, הרי שברכם בכל לבבו ובכל נפשו, בכל מה שנכלל בשמו, כן ראוי להאדם לאהוב את ישראל בגופו ונפשו ומאודו.

של"ה הק'

ואצוה את שפטיכם בעת ההיא. שמע בין אחיכם (א' ט"ז).

"בעת ההיא", בעת הנוכחית, יש לשמוע את טענות בעלי-הדין, כדי להוציא משפט צדק. ברם, לעתיד לבוא, בימות המשיח, אפשר יהיה להוציא משפט צדק רק על-פי חוש הריח בלבד, ככתוב, ו"הריחו בירת ה'" - ואמרו חכמינו: "דמורח ודאין".

קדושת לוי

לא תכירו פנים במשפט. (א' י"ז)

יש לפרש הדנה איתא באבות (א' ה') דכשיבוא בעלי דינין לפניך יהיו בעיניך כרשעים וכשיצאו ממך יהיו בעיניך כצדיקים שקבלו עליהן את הדין. ואמרו חז"ל (מגילה כ"ח.) דאסור להסתכל בצלם דמות רשע. זה שאמר לא תכירו פנים במשפט, שלא יסתכלו בפני בעלי הדין כיון שהם אז כרשעים, אבל רק במשפט, דווקא בעת המשפט, משא"כ לאחר שקבלו עליהם את הדין המה כצדיקים.

אגרא דכלה

ויטב בעיני הדבר (א. כג)

הנה צריך להבין, אם הוטב בעיני משה דבריהם למה הזכיר זאת בתוכחה, אלא שמשה התכוון בזה לומר ולהוכיחם בואו וראו כמה גדול החטא שלכם שגם פגם בנפשי, כי לולי כן בלתי אפשרי שדבר זה ימצא חן בעיני מאחר שהיה נגד רצון ד', אבל הפגם שלכם נגע גם בי, בהיותי מנהיגכם, והסכמתם לדבריהם, אין איפוא חטא יותר גדול מזה

שפת אמת

וחצרות, במחלקתו של קרת, ודי זהב, הוכיחן על העגל שעשו כעזיל
 רוב זהב שהיה להם. (רש"י)

וקשה הלא מעשה העגל היה קודם למעשה קרח ולמה הקדים את
 המאוחר. ונראה דהנה מביא רש"י בפרשת יתרו שאמר משה לפני
 הקב"ה מפני מה אתה רוצה לענוש את ישראל על שעבדו ע"ז
 במעשה העגל, והלא אמרת אנכי ה' אלוקיך ולא יהיה לך בלשון
 יחיד, לי צוית ולא להם, ובזה עלה לו ללמד זכות על ישראל להצילם
 מכליון. והנה קרח אמר כי כל העדה כולם קדושים, ופירש רש"י
 שכולם שמעו מפי הגבורה אנכי ולא יהיה לך, כלומר שלא למשה
 בלבד נאמרו הדברים. זה כוונת הכתוב, וחצרות שהוכיחן על
 מעשה קרח, וממעשה קרח נתעורר חטא די זהב של העגל,
**שאו נתבטלה הצדקתו של משה שלא להם נאמר הדיבור של
 אנכי ולא יהיה לך כי אם למשה בלבד, שהרי קרח ועדתו
 אמרו שלכולם אמר השי"ת את הדיבורים האלה.**

חנוכת התורה

ואקח את ראשי שבטיכם אנשים חכמים וגו'. (א' . ט"ו)

לכאורה קשה הלא משה רבינו ע"ה רצה בזה להגיד להם תוכחה,
 ומה לו לספר ענין מינוי הדיינים בפרי פרטיו. ונראה שזהו הקדמה
 לענין חטא המרגלים שהזכיר לאחרי זה, כי אמרו חז"ל בספרי ורש"י
 מביא את הדברים בפרשת שופטים על הפסוק צדק צדק תרדוף
 למען תחיה וירשת את הארץ, כדאי הוא מינוי הדיינים הכשרים
 להחיות את ישראל ולהושיבן על אדמתן. ולזה אמר להם משה
 שבחר דיינים אנשים כפירוש רש"י צדיקים, ומכח זכות מינוי דיינים
 כשרים היה ראוי שיתקרב זמן כניסתם לארץ, אך הם חטאו בחטא
 המרגלים ונתאחרו במדבר ארבעים שנה.

פנים יפות

וטפכם אשר אמרתם לבז יהיה ובניכם אשר לא ידעו וגו' המה
 יבאו שמה ולהם אתננה והם יירשו. (א' . ל"ט)

קשה למה כפל ואמר ולהם אתננה והם יירשו. ונראה דהנה איתא
 בבבא בתרא (דף קי"ז) דשינה הכתוב נחלת א"י מכל הנחלות
 שבתורה שכל הנחלות החיים יורשים את המתים וכאן המתים
 יורשים את החיים, כי אחר שבאי הארץ נחלו את נחלתן, חזרו
 הנחלות לשמות מטות אבותם. ואחר כך נתחלקו בשווה. זה שאמר
 הכתוב, שהבנים המה יבאו שמה ולהם אתננה, ואחר כן חזר לדבר
 על אודות המתים הנזכרים למעלה, והם יירשו, שהם יירשו את
 הנחלות מבניהם אלו באי הארץ.

באר מים חיים

כי ה' אלוקיך ברכך בכל מעשה ידך ידע לכתך את המדבר
 הגדול הזה ארבעים שנה ה' אלוקיך עמך לא חסרת דבר. (ב' . ז')

לכאורה סיפא דקרא הוא כפל הענין של רישא דקרא. ונראה דהנה
 אמרו חז"ל דאין ישראל נזונין אלא בזכות האמונה, וביארו
 המפרשים דכל התורה כיון שניתנה ע"י שליח זה משה, על כן אין
 בזה משום בל תלין כי השוכר את הפועל ע"י שליח אינו עובר בבל
 תלין, ולכן שכר מצוה בהאי עלמא ליכא (קידושין ל"ט:), אבל אנכי
 ולא יהיה לך שמפי הגבורה בעצמו שמענו ולא ע"י שליח (שם לא.),
 יש בזה משום בל תלין, ולכן שכר האמונה בהאי עלמא הוא. זה
 שאמר הכתוב, כי ה' אלוקיך ברכך בכל מעשה ידך וגו', וכל כך למה,
 משום שה' אלוקיך עמך, שקיימת מצות אנכי ולא יהיה לך ואמונת
 אלוקיך היתה תמיד עמך, על כן לא חסרת דבר, כי בזכות האמונה
 ניזון האדם.

אמרי יצחק

ואפילו עצבון של עבירות אסור
 להתעצב בשבת, באשר יש לנו קבלה
 מפי צדיקים כי שמחה של שבת יותר
 מועיל מבכיה ודמעות של חול.

שולחן הטהור

ולפי ענ"ד נראה לומר שמכל מקום יש חילוק גדול בין אם
 עוסקים בתורה עצמה בדיבור ובמחשבה קדושה וטהורה לבין
 שהם עוסקים ומדברים מעיני עוה"ז אף שמחשבתם קשורה
 ודבוקה בהשם יתברך והמה דברים גבוהים ברוב עולם, ולכן
 אפשר לומר שזאת מה שאמר הכתוב "אלה הדברים" ולא אמר
 ואלה (עם ו) כי אלה הדברים שדיבר משה עם כל ישראל היו
 בקדושה ובמחשבה קדושה, מכל מקום אין בזה לומר שזה ממש
 כדברי תורה הכתובה מפי ה' שניתנה מסיני תורה שבכתב
 ותורה שבעל פה, ולכן אמר "אלה", כלומר שזה פוסל הראשונות
 שדיבר משה בכוש.

ומובן לכל בעל דעת שהדברים הק' שכתב התפארת שלמה,
 אינם שייכים לכל אחר ואחר רק ליחידי סגולה כמשה רבינו וכן
 על רב שכתוב עליו שכתוב עליו שלא שח שיחה בטילה מעולם
 וכדומה להם, אבל לאנשים פשוטים כערכינו ובפרט בדור שלנו
 שהוא דור יתום דוד של עיקבתא דמשיחא שאין לנו עסק
 בנסתרות וצריכין אנו להשתדל שיהיה דיבורינו כולם אך ורק
 בתורה בנגלה ובנסתר ורק לדבר דיבורים של קדושה ולא דברים
 בטלים, שרק להבעש"ט ותלמידיו הק' ניתנה רשות לזה
 להעלותם לרום עולם. וכדומה לזה כתב בספר התניא (עיין שם).

תשעת הימים

והנה אנו נמצאים בימי תשעת הימים, שממעטים בשמחה
 מפני החורבן הנורא שהיה בחורבן בית המקדש הראשונה
 והשנייה ועוד הרבה צרות שנעשה והכל באו מאותם הימים שהיו
 אז, ועלינו לשוב בתשובה ונזכור מה שאמרו חז"ל שכל דור שלא
 נבנה בית המקדש בימיו כאילו נחרב בימיו ובירושלמי (יומא)
 מבואר ביתר תוקף שכתב שמעלה עליו הכתוב כאילו הוא
 החריבו ח"ו, ולכן עלינו לידע שהכל תלוי בנו ואין ישראל נגאלים
 אלא בתשובה שכן פסק הרמב"ם (בהלכות תשובה פרק ז) וכל
 אחד מאיתנו יעשה קצת לצורך הענין להביא לימות המשיח
 וכמ"ש ברמז במה שכתוב כל ימי חיך להביא לימות המשיח
 "שבכל ימיו של אדם יעשה זאת לצורך הדבר הזה וכמ"ש האור
 החיים הק' בפרשת ראה (טז, ז) ויעזור ה' שנזכה להגאל בקרוב
 ממש ושיבנה בית המקדש במהרה בימינו ע"י משיח ה' שהוא
 יבנה את בית המקדש וכמ"ש הרמב"ם, ומתוך רחמים וחסדים
 מגולים נזכה לראות בית ה' בתפארתו אמן ואמן.

שבייה בצדקה

ציון במשפט תפדה ושבי' בצדקה (הפטרת שבת חזון)
 הקב"ה חפץ חסד הוא, ורודף צדקה וחסד ימצא חיים
 צדקה וכבוד (משלי כא) כי התבוננתי מצב דורינו דור שפל
 דור עני ואביון מלא צרות צרורות דור חלוש, ועיקר תיקון
 עולם הוא במצות צדקה וחסד אשר בזכות זה יצאו
 מהגלות ב"ב כדכתיב ציון במשפט תפדה ושבי' בצדקה
 (ישעי' א' ע"ז)

ואין לנו שיעור בעוה"ר בדור הזה רק הצדקה הזאת, כי
 עוונותינו רבו כמו רבו, ואם נבוא להתענות אפילו כל ימינו
 לא יספיקו אפילו על מקצת החטאים ועוונות מגלגול זה
 ומגלגולים הקודמים. לכן אפילו מי שאינו בכחו לעשות
 כלום מהתיקונים של הסיגופים, וגם הוא מלא צרות
 צרורות עד שאין לו שום ישוב הדעת לעשות התיקון של
 תשובה בתפלה שיש בזה כמה אנפין ופרטים, עכ"פ
 יתאמץ בכל כחו לקיים התשובה בצדקה..

טהרת הקודש - מאמר צדקה

נעימות חיים

כל המתאבל על ירושלים זוכה ורואה בשמחתה

כששמע זאת הרבי, פרץ בבכי מר – ואמר כלפי שמיא: רבונו של עולם, ראה כמה מוכנים הורי החתן והכלה לעכב את החתונה כדי שימצאו דירה עבור צאצאיהם, והם מוכנים אפילו "דירה קטנה", אבל העיקר שיהא להם דירה, ואתה מתי תמחר ותחיש את בנין ביתך הגדול והקדוש.

*

בשנת תר"צ נסע הרה"ק בעל 'מנחת אלעזר' ז"ע לארץ-הקודש מתוך כוונה להיפגש עם הסבא קדישא הגה"ק רבי שלמה אליעזר אליפנדרי ז"ע ולפעול למען ביאת משיח וגאולת ישראל.

באחת השיחות שהתקיימו ביניהם [יום פסח שני], ביקש ה'מנחת אלעזר' ז"ע שלא יעמוד איש אתו בבית, כי רוצה לייחד את הדיבור עם הסבא קדישא לבד.

כמובן יצאו כולם, אך המקובל הגה"צ ר' אשר זעליג מרגליות זצ"ל אמר, שעמד מאחורי הפרגוד ושמע ששאל ה'מנחת אלעזר' את הסבא קדישא: "אימתי קאתי מר?" והסבא קדישא הסתובב והראה על הקיר שנאחזו ויאמר: "הנה זה עומד..."

שאל ה'מנחת אלעזר' ז"ע: "מדוע הוא עומד 'אחר' כתלינו, ואינו נכנס?"

ענה לו הסבא קדישא: "מפני רשעים שבדור שעומדים בפתח ואינם נותנים לו לבוא".

בקול חנוק מבכי שאל ה'מנחת אלעזר' ז"ע: "האם גם אני נמנה בין המעכבים ח"ו...?"

עובדות חיים

דינים וממשיכים שפע ברכה, "והמואבים" – שאין להם הכרע של דעת "קראו להם אימים" – כעסנים "שאינן להם מוח להבין שכל דברי הצדיק עושה רשימות גדולות להמתיק כל הדינים.

אל יתהלל עשיר בעשרו (הפטרה - ירמיהו, ט פסוק כב)

חסיד אחד שמע פעם מרבו, "החזרה" הקדוש מלובלין, שאמר: "ה' מוריש ומעשיר (שמואל א' ב-ז) פירושו: ברגע אחד. שאלו החסיד: כיצד אפשר הדבר להיות ברגע אחד ה' מוריש ומעשיר?" אם האיש הוא עשיר באלף אלפים דינרי זהב ובעל נכסים רבים, איך אפשר שברגע אחד יאבד כל הונו? אמר לו "החזרה": תיסע לדרכך, ואתה תראה את אשר לפניך, נסע אותו חסיד לביתו, ובאמצע הדרך דר כומר אחד שהיה ממכיריו, ויהי בעברו דרך שם, התגבר עליו לפתע פתאום היצר הרע ויסיתו להמיר את דתו, רחמנא ליצלן, כאש בוערת תקפתו הקליפה, ונכנס לכומר ואמר לו שרוצה להמיר דתו, הכומר, מאז שהכירו מאז ומקדם, לא האמין לו ואמר לו: שקר אתה דובר, ולא שאת אלא להתל ב', והאיש השיב שאין בדעתו כלל לשחוק, אלא בדעתו באמת להמיר דת. אמר לו הכומר: בזאת תבחן, אם כוונתך באמת, תכתוב לי שטר מתנה על כל רכושך וכל אשר לך, מחמת היזק התאוה שהקליפה הכניסה בו הסכים לדברי הכומר וכתב לו כל רכושו בשטר מתנה גמורה וקיימת, ומיד כשמסר לכומר את הכתב, נתעורר משגיגו ורוח אחרת היתה עמו, ונתחרט בחרטה גמורה מה ראה על ככה להעלות על מחשבתו רעיון של כפירה, וברח תיכף מבית הכומר ואף השאיר בידו את שטר המתנה, ואמר: כדאי לי לאבד את כל הוני ולא לאבד חס ושלום את נפשי ונשמת. ומכיון שהרגיש שצרה זו באה עליו בגלל שהרהר על דברי רבו בפירוש הפסוק "ה' מוריש ומעשיר", נמלך לנסוע מיד לרבי מלובלין. בא ללובלין, וסיפר לרבי את כל המאורע. אמר לו הרבי: עתה כבר תבין ודאי כי "ה' מוריש" ברגע אחד, כי ברגע נשארתי בעירום ובחוסר כל. אמר לו האיש: אבל עתה אני רוצה להבין גם את "ה' מעשיר" ברגע אחד. השיב הצדיק: תיסע לביתך, והשי"ת יעזור לך. נסע האיש לדרכו, וטרם הגיע לביתו ירדה אש מן השמים על בית הכומר ונשרף כל אשר לו, וגם שטר המתנה נשרף. חזרה העשירות של האיש למקומה ברגע אחד, ונתקיימו דברי "החזרה".

כידוע מרעיש היה הרה"ק ה'ישמח משה' ז"ע עולם ומלואו על הגאולה שלימה. פעם שאל אותו נכדו ה'ייטב לב': "זייד, מדוע אתה מרעיש עולמות בענין זה יותר משאר הצדיקים?"

ענה ה'ישמח משה': "דע לך, שאינה דומה שמיעה לראיה. שאר הצדיקים שמעו על הבנין והחורבן, אולם אני ראיתם, ועדיין זוכרם". והמשיך ואמר: "כבר הייתי פעמיים בעולם הזה, בפעם הראשונה הייתי בין יוצאי מצרים, ובפעם השנייה הייתי ירמיה הנביא. ואני זוכר היטב כל דבר; אם יכניסוני אל הבית במצרים, אני אכיר את המצרי שהשאל לי כלי כסף וכלי זהב; ובמעמד הר סיני, לא זו בלבד שאני זוכרו לכל פרטיו, אלא אני אף זוכר מי עמד לצדי".

"בפעם השנייה התנבאתי על החורבן וראיתי בעיני את בית המקדש נחרב. אין אפוא כל פלא בכך שאני מיחל ומצפה בכליון עינים לבנינו מחדש!"

*

בתקופת חייו האחרונה, של הרה"ק הרמ"מ מלעלוב ז"ע"א כמה שבועות לפני הסתלקותו לשמי רום. יום אחד נכנס אליו אחד מאנשי שלומו שהיה לו חתן בביתו. ושאלו הרבי – מתי אתה מתכוון לערוך את חתונת בנך? השיב לו החסיד – סיכמתי עם המחמות שלי, שכל עוד שלא רוכשים דירה למגורים אפילו שיהא דירה קטנה, לא יקבעו את זמן החתונה, ועדיין לא מצאנו דירה, ולכן לא קבענו עדיין זמן לחתונה.

אלה הדברים (א. א) ברש"י: "לפי שהן דברי תוכחות... והזכירן ברמז מפני כבודן של ישראל". ידוע אשר הצדיקים של הדור הישן לא היו שבעי רצון מן המגידים והדורשים אשר הורגלו לפרט חטאי ישראל במדה מרובה. ומספרים שרבינו הקדוש סגורן של ישראל מבארדיטשוב ז"ע שמע פעם אחת דרשה כזו וכאשר גמר הדורש דבריו, הגביה הבארדיטשובער את ידיו הקדושות כלפי מעלה ואמר: רבש"ע אל תפן אל קטרוגו של הבעל-דרשן, הלא צרותיו מדברים מתוך פיו והם גרמו לו זאת, צריך הוא להשיא את בתו ועל ידי דרשות אלו מקוה לקבץ את הכסף הנדרש לזה, תן לו איפוא רבוש"ע, הסכום הנצרך לו ואז יחדל לפרט ולהתעסק בחטאי בניך..

ותשבו בקדש ימים רבים וגו' ונסב את הר שעיר ימים רבים ויאמר ה' אלי לאמר רב לכם סב את ההר הזה פנו לכם צפונה. (א. מו). בתשעה באב תרע"ד פרצה מלחמת העולם הראשונה. רבים באו לבעלזא ובכו בכי מר על כי נקראו לצבא. אמר אז כ"ק מרן מהרי"ד מבעלזא ז"ע: "מזה שצרה התחילה בתשעה באב הוא חושש מאוד שתימשך כבר עד ביאת גואל צדק. בשבת בסעודה שלישית אמר תורה על הפסוק: ותשבו בקדש ימים רבים וגו' ונסב את הר שעיר ימים רבים ויאמר ה' אלי לאמר רב לכם סוב את ההר הזה פנו לכם צפונה איתא במד"ר: "אמר לו ישראל, רבש"ע אביו מברכו על חרבך תחיה ואתה מסכים עמו ואומר לנו הצפינו עצמכם מפניו ולהיכן נברח וכו'. ד"א מהו צפונה א"ר יצחק, אמר הקב"ה המתינו עד עכשיו מלך המשיח יבוא ויקיים מה רב טובך" ע"כ. אמר בשם זקנו ז"ע שפירש: "קול ה' יחיל מדבר", המדבר מיחל שממה; ותשבו בקדש ימים רבים, אין ישיבה אלא לשון עיכוב, שאנו מתעכבים בגלות זמן רב,

רפאים יחשבו אף הם כענקים והמואבים יקראו להם אימים (ב). יא) מובא בספר היכל הברכה מקאמאראנא "שמעתי מאת הרה"ק ר' זאב וואלף בן המגיד הקדוש ר' יחיאל מיכל מזלאטשוב ז"ע - שאמר זאת בעת היותו במרחץ סמוך לעירנו. והייתי אצלו עם אבי זצ"ל על שבת קודש פרשת דברים", וכך דיבר בקדשו: "רפאים" – אלו הצדיקים רופאי נפשות, "יחשבו אף הם" אף וכעס שלהם יחשב כ"ענקים" מלשון הכתוב "הענק תעניק לו" (להלן טו, יד). כלומר, שהצדיקים, על ידי כעס שלהם לשם שמים, ממתיקים

הליכות חיים

האם מותר ללמוד עם תינוקות א' ב' בערב תשעה באב אחרי חצות, או בתשעה באב

ג) הגאון האדיר רבי אביגדור הלוי נבנצל שליט"א, כתב לי וז"ל, נלעני"ד דשרי כי אין כאן שמחה, וגם איכה סודר באל"ף בי"ת. עכ"ל.

ד) הגאון יצחק שמואל שכטר שליט"א כתב לי באריכות ומסקנתו הוא שכיון דיסוד לימוד עם התנוקות בתי"ב פליגי בזה הפוסקים אם האיסור הוא משום התלמידים או המלמדים ובניד"ד בלימוד א' ב' דיש חיוב על האב ללמדו כמש"כ הפוסקים כדי להרגילו בתורת ה' וא"כ יש לומר דיש בזה שמחה לאב ואסור ללמדו בנו בעתי"ב ותי"ב דגם זה תורה נקרא

מאת הרה"ג ר' גמליאל הכהן בן הרה"ג אלחנן רבינוביץ שליט"א

הסתפקתי האם מותר ללמוד עם בנו אל"ף בי"ת בערב תשעה באב אחרי חצות, או בתשעה באב, או שאסור?

א) מרן הגאון האדיר רבי חיים קניבסקי זצ"ל, אמר לי, שלא ילמד א"ב. עכ"ד.

ב) הגאון האדיר רבי אפרים גרינבלט זצ"ל (בעל "רבבות אפרים") כתב לי, וז"ל, נראה דאסור כי מלמד את בנו א' ב' וכשהבן תופס וחוזר אז יש שמחה לאב, ומחמת זה לא ילמדנו אז, ועוד דהבן יגדל ויזכור שלמד בט"ב בקטנותו ויאמר אבי למד אתי ואפשר ללמוד בט"ב, ומשום כך יש לנהוג שלא ילמד אותו א' ב' בט"ב. עכ"ל.

בינה לעינתים

שבת חזון

הבאה בימים הללו נראית ונרגשת ביתר שאת וביתר עוז למי אשר קרבת אלקים יחפוץ (דברי דוד, ליקוטים עט' סה, בשם הרה"ק רבי דוד משה מטשארטקוב זצ"ל).

שבת חזון – מלשון 'חזה', כי אז אפשר לחזות ולראות

הרה"ק מבראדיטשוב זי"ע אמר: הטעם שנקרא 'שבת חזון', שאז 'חוזים' ורואים את הביהמ"ק שחרב ושמש, ואז רואים באמת ומרגישים את החורבן. וזהו הטעם שיש קהילות שלא לבשו בגדי שבת בשבת חזון. ולפי"ז נמצא, שבשבת חזון, מי שראוי ועיניו זכות וטהורות, זוכה ורואה בית ראשון ושני בחורבן והבית השלישי בתפארתו (קונטרס תפארת שמואל).

ופעם בשבת חזון אמר הרה"ק רבי ישראל מרוז'ין: "למה נקרא 'שבת חזון'? מלשון 'חזה', כי ביום זה אפשר לראות עתידות..."

בְּלִיל זֶה יִבְכּוּן וְיִלְלוּ בְּנֵי

הרינו להודיע

לקהל אנשי שלומינו הצמאים לדבר ד'

כי אי"ה לאחר אמירת הקינות

בליל תשעה באב

נזכה לשמוע מאת

כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

דברי קינה ונהי

בהיכל ביהמ"ד הגדול

בבני ברק

שלוש השבתות של בין המיצרים הן כנגד שלושת הרגלים "רב לך שבת בעמק הבכא". ימי המצרים בין י"ז בתמוז לת"ב, המה 'עמק הבכא', ואז – 'רב לך שבת': יום השבת קודש בימי בין המצרים הוא יותר גדול מכל ימות השנה. וזאת מפני שבימי החול גדול הצער, לכן בש"ק נתרבה השמחה למעלה, כמ"ש 'ביום השביעי נתעלה וישב על כסא כבודו'. הגם שבנ"י המה בצער, אבל להש"י אין לו בש"ק שום צער כלל

(תפארת שלמה)

ובספר 'שער יששכר' (מאמרי חודש תמוז אב אות ט) כתב בשם הרה"ק החוזה מלובלין זיע"א, ששלוש השבתות של בין המצרים הן כנגד שלושת הרגלים, פסח שבועות וסוכות.

שבת חזון היא עת רצון גדולה, ומעלתה גבוהה בפרט כשחל תשעה באב בשבת

שבת חזון היא עת רצון גדולה. שכמו שבזמן מנחה של שבת קודש, מפני שהיא עת דין, השבת קודש מהפכת הדין לרחמים, ולכן זהו זמן רעוא דרעווין – כך כל השבת קודש הזה, ע"י שהזמן הוא עת דין, כל השבת קודש היא בחינת רעוא דרעווין. (רבי צדוק הכהן מלובלין זי"ע).

ובספר 'אוהב ישראל' להרה"ק מאפטא כתב: "שבת חזון גדולה יותר במעלה מכל שבתות השנה, ובפרט כשחל יום תשעה באב בשבת".

התפילות בשבת חזון מעלות את התפילות של כל השנה

צריך להיזהר לכוון בתפילה של שבת חזון, כי היא מעלה את התפילות של כל השנה, וזאת מכיון שהיא בבחינת תפילת העני, ואיתא בזוה"ק שתפילת העני כשצר לו, מעטפת ומעלה את כל התפילות. ומטעם זה כל התפילות של ימי בין המצרים מתקבלות יותר, כי עם ישראל בצרה ובבחינת עני (תכלת מרדכי למהרש"ם מברעזאן, ח"ב תהילים פרק קט"ז, בשם הרה"ק מסטרליסק).

קדושת השבת חזון נראית ונרגשת ביתר שאת וביתר עוז

הטעם שחסידיהם הרבו להפליא ולהגדיל מעלת שבת חזון, משום כי אחר שהימים הם ימי בין המצרים, בהם גדול מאד הסתר פני כבודו ית' והחושך יכסה ארץ – לפיכך האדת וקדושת השבת

מערכת אמונת חיים שע"י מוסדות קראלי בארה"ק לתרומות והנצחות ניתן לפנות לטל. 057-3118494 הארות והערות לתד. 3070 ב"ב דוא"ל 3118494@gmail.com